

► TEMA

Paisatge mallorquí

Són diversos els artistes i pintors llatinoamericans que visitaren les nostres illes per pintar els seus paisatges com és el cas d'Atilio Boveri, l'obra del qual reproduïm en aquest article. La seva reproducció ha estat facilitada per l'Àrea de Documentació Museo Nacional de Bellas Artes, Buenos Aires.

Un paisatge de Pollença a una exposició al MNBA (Buenos Aires)

♦♦ Francisca Lladó Pol *

Actualment, al Museu Nacional de Belles Arts de Buenos Aires es pot veure l'exposició 'Museu secret: del santuari a la sala'. Unes 250 obres que formen part de la col·lecció institucional, algunes de les quals no s'havien mostrat mai, per la qual cosa és una gran oportunitat per veure obres mestres de

la pintura argentina. Concebuda com un esquema no lineal permet un recorregut àgil quant a temàtiques i artistes. A una de les parets i envoltada per paisatges argentins albira un de Pollença pintat per Atilio Boveri amb el títol *Paisatge mallorquí*. Una pintura de Ternelles amb una paleta decorativa i potent lluminositat.

Boveri va ser un dels tants argentins que arribaren a l'illa a principis del segle XX. Concretament des del 1912 a 1915, primer a

la Fonda del Lloro i més endavant al molí d'en Jura a Pollença i els darrers mesos a Palma. Pintà diversos indrets com l'església del convent, el molí de Ternelles, oliveres i ametllers en flors, alternant les pinzellades potents amb zones planimètriques amb predomini del blau de tradició simbolista. Però la

seva producció va anar més enllà perquè pintà vuit escenes del Via Crucis per a l'església parroquial de Pollença.

Malgrat no haver tornat a Mallorca, els aprenentatsges artístics adquirits, així com l'experiència vital sempre hi foren presents, com el 1921 a l'exposició a les Sales de la Comissió Nacional de Belles Arts de Buenos Aires on presentà *Castell del Rei*, *La figuera* o *Torrent de Pareis*. L'any 1997 la seva vídua Elba E. Cecchini diposità l'obra

completa a la comunitat autònoma, una part de la qual que es pot gaudir a la col·lecció permanent del Museu de Pollença, mentre que el Museu de Mallorca té un interessant arxiu amb materials de Mallorca i Argentina.

* Professora titular d'Història de l'Art

► TEMA

Quan el poder terrenal es vesteix de diví

La imatge de Trump de papa, generada per IA, va més enllà de la controvèrsia i evoca la fusió de poder polític i religiós. Aquesta unió, present des de l'Antiguitat, ha tingut diverses formes al llarg de la història i una relació complexa, des dels faraons fins als moviments il·liberals actuals.

Cesaropapisme

♦♦ Josep Maria Buades *

Divertida per a uns, inoportuna o blasfema per a uns altres, la imatge de Donald Trump vestit de papa, feta amb intel·ligència artificial, no ha deixat indiferent ningú. El que potser no ha estat tan evident és el missatge sublimar que amagava: la fusió del poder polític amb l'espiritual.

Aquest assumpte no és gens nou.

A l'Antiguitat els monarques també exercien funcions de summes sacerdots. Els faraons egipcis i els emperadors romans fins i tot eren adorats com a divinitats. Constantí, al segle IV, trencà aquesta tendència en reconèixer la llibertat de credo dels cristians, una fe que en poques dècades es tornaria la religió oficial de l'imperi. Tot i això, la separació dels dos poders no fou completa. El cèsar Constantí ficà cullerada en els primers concilis que edificaren les bases teològiques del catolicisme. A l'edat mitjana triomfà la teoria de

les dues espases. Així, la Cristianitat estaria governada pel papa (espasa espiritual) i l'emperador (espasa temporal). Decidir quina de les dues espases tenia preeminència provocà diverses guerres i dividí les ciutats italianes entre güelfes i gibelins.

A l'islam, Mahoma ajuntà en si

mateix el poder polític i l'espiritual. I continuà així amb els califes (literalment, els successors), fins que al segle XIII s'extingí el califat de Bagdad. No obstant això, el mite de la unitat dels musulmans sota un mateix líder espiritual continuà viva entre els fonamentalistes, com ho palesà l'Estat Islàmic, que intentà erigir un nou califat a la dècada passada entre Iraq i Síria.

Haurem d'esperar a la Revolució Francesa per trobar un trencament dràstic entre l'Església i l'Estat. El liberalisme propagà la idea que la religió és una qüestió individual, respectable, però allunyada del debat polític. No és d'estranyar que els moviments il·liberals dels nostres dies pensin exactament el contrari.

* Doctor en Història

► TEMA

Inspiració d'un rei enamorat

Mallorca va ser musa inesperada d'Eduard VIII d'Anglaterra, que durant una breu visita va compondre una marxa per a gaites. Aquesta peça musical, de poc valor artístic, adquireix una gran rellevància històrica, ja que va néixer en un moment crucial de la vida del futur i breu rei britànic.

Mallorca i Eduard VIII d'Anglaterra

♦♦ Manuel García Gargallo *

Mallorca ha inspirat obres del repertori musical que mantenen gran popularitat. Però hi ha una petita peça, quasi oblidada i escàs valor musical, que històricament manté gran valor: la marxa *Mallorca*, escrita pel llavors príncep de Gal·les, Eduard Windsor, que regnaria breument amb el nom d'Eduard VIII.

L'agost del 1934 el príncep va iniciar un viatge de plaer arreu d'Europa a bord del iot *Rosaura*. Entre altres convidats l'acompanyava Wallis Simpson, dona casada amb qui es rumorejava que mantenia una relació; en teoria, una de tantes. El *Rosaura* va arribar a la Mediterrània i el 6 de setembre de 1934 va atracar a Palma, on Eduard va visitar la Seu i el mateix dia va partir cap a Formentor.

En total, el príncep romangué dos dies a l'illa. Però malgrat la brevetat, l'estada va inspirar el

príncep a escriure *Mallorca*, una marxa per a gaites de només setze compassos, molt senzilla i amb l'estil solemne propi per a aquest instrument. Va ser registrada el febrer de 1935 al *Catalog of Copyright Entries* i, evidentment, la rellevància resideix més en l'autoria que en qüestions musicals, ja que es tracta de l'única composició d'Eduard Windsor.

La peça nasqué en un moment clau de la vida del futur rei d'Anglaterra, perquè va sorgir quan el flirteig amb Wallis Simp-

son esdevenia una relació amorosa que els uniria tota la vida i condicionaria el seu futur: el príncep va esdevenir rei el 1936, però va abdicar al cap de deu mesos per la impossibilitat d'unir-se a Simpson, que s'havia divorciat per casar-se amb ell. A part d'altres

factors de pes, com la falta de neutralitat del nou rei en assumptes de govern o les preocupants simpaties de la parella amb el nazisme.

Per tant, *Mallorca* manca d'interès musical real. Però és clau en l'àmbit històric i documental en haver estat inspirada per una relació que canviaria la història d'Anglaterra i del món contemporani, deixant clar on va començar tot.

* Doctor en Història Contemporània (UB).

Campus Obert

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
Busquets

Antoni Vives
Reus

Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)